

MAVİ VATAN YOLUNDA

Bir süre önce Mavi Vatan ülküsünde yürüyen gruplar oluştu ve salgın boyunca da çalışmalarını sosyal medyadan yürüttüler. 1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı'mız için bu grupların üçünü yakından tanıyalım istedik. Ülkemizin ve denizcilik dünyamızın bayramı kutlu olsun!

YAZI: Zuhâl Atasoy FOTOĞRAF: Osman Uğur

Mavi Vatan kavramı ilk kez 14 Haziran 2006 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda düzenlenen Karadeniz ve Deniz Güvenliği konulu sempozyumda Emekli Tuğamiral Cem Gürdeniz tarafından ortaya atıldı. Mavi Vatan haritası ise Emekli Tuğamiral Cihat Yayıcı tarafından hazırlandı. Bir süre önce de bu yolda çalışmalar yapan gruplar oluştu. Boğaziçi Deniz Kültürü Çevre ve Spor Platformu, Çam Limanı Akademi Derneği ve Kıbrıs Türk Denizcilik Platformu, "Mavi Vatan" ilkesiyle yola çıkan oluşumlar. Üç grup da kendi tarzında, Mavi Vatan felsefesini vatan geneline yaymak ve Türkiye'nin denizcileşmesine katkıda bulunmak amacıyla çeşitli çalışmalar yürütüyor. Peki, Mavi Vatan ilkesi nasıl yayılır, "denizcileşen Türkiye" nasıl yaratılır?

BOĞAZIÇI DENİZ KÜLTÜRÜ ÇEVRE VE SPOR PLATFORMU

Alfabetik sıraya göre, Boğaziçi Deniz Kültürü Çevre Spor Platformu ile söze başlayalım. Benim de üyesi olduğum ve

destek vermeye gayret ettiğim platformun, Kaptan C. Levent Karataş, Aynur Acar, Aynur Kesenci, Banu Saylağ, Avukat Elif Bulgan, Nejat Büyükköksal ve Doktor Önder Türker olmak üzere yedi kurucu üyesi bulunuyor.

Platformun başkanı, Levent Karataş bize hedefleri konusunda şunları anlatıyor: "Atatürk, vatan kavramı söz konusu olduğunda çevreleyen denizlerle bir bütün olarak algılanması gerektiğinin bilincinde olan, öngörülerini çok güçlü bir liderdi. Onun işaret ettiği bu hedef bizim de hedefimizdir. Bu nedenle "Denizci Millet, Denizci Ülke" hedefine ulaşmak için gençlerimize denizi, denizciliği sevdirmeyi amaçlıyoruz.

Denizlerle çevrili vatanımızın kıyısı bulunduğu tüm denizlerimizi, denizlerimizde yaşayan canlıları ve deniz tabanı altındaki ekonomik değerlerimizi de aynı şekilde bir bütün olarak algıladığımız için 'Mavi Vatan'ımız olan denizlerimizi de yaşadığımız yurt toprakları kadar kıymetli görüyor ve koruma kararlılığı taşıyoruz."

Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi'nin Spor ve Çevre Komisyonu üyeleri, komisyon kapandıktan sonra birlik ve dostluklarını kaybetmeden yıllarca görüşmeye devam ederler. Bu beraberlikle "faaliyetlerimizi sürdürüelim" fikri gündeme gelir. Üyelerin, Beşiktaş Deniz Müzesi'nde toplandığı bir gün platform oluşturma düşüncesi doğar. "Adımız ne olsun" diye düşünülürken Boğaz'ın suları isim konusunda ilham verir. Yedi kişiyle başlayan hikâye zaman içerisinde misyonu ve vizyonuyla gelişerek bugüne ulaşır.

Levent Bey çalışmaları konusunda sözü alıyor: "Platformumuz kurulduktan hemen sonra, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında yanlışlıkla batırdığımız TCG KOCATEPE gemimizde gazi olanlardan ve şehit olanların birinci derece yakınlarından oluşan 55 kişilik bir ekip ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gittik. Denizcilik örf ve âdeti gereği şehitlerimizin aziz hatıralarına, denize çelenk atarak, tarihte ilk kez anma merasimini organize ettik. Kıbrıs'ın ilk müze gemisi olan Ç-128 borda numaralı çıkartma gemimizin müze olma çalışmalarına katkı sağladık. Çocuk ve gençlerimize denizi ve denizciliği sevdirmek amacıyla okullarımızda denizcilik kulüpleri kurulmasını teşvik ediyor, bu kulüplere yayın ve bilgi desteği sağlıyoruz. Bu amaçla hazırladığımız 'Denizcileşen Türkiye İçin' adlı eğitim kitapçığımız okullara ücretsiz olarak dağıtıyoruz.

Ayrıca her hafta salı akşamı Zoom uygulaması üzerinden

VIYA BÖYLE

toplantılar düzenliyoruz. Bu toplantılara kendi alanlarında yetkin konuşmacılarımızı davet ediyoruz. Toplantılarımız, seçtiğimiz konulara ve platformumuza ilgi duyan herkese açık. Toplantı kayıtları ise daha sonra platformumuzun Youtube kanalına yükleniyor. Denizciliğin gelecek kuşaklarca daha çok sevilmesi ve geliştirilmesinde bir parça emeğimizin olma ihtimali bile bizi coşkulu bir heyecanla çalışmaya yöneltiyor. Tüm denizsever yürekleri platformumuza davet ediyoruz."

www.bogazicidenizkulturu.com

ÇAMLIMANI AKADEMİ DERNEĞİ

"Bizim şiarımız Mavi Vatan... Mavi Vatan'ı hak etmeli. Denizi sevmeli, yüzmeli, dalmalı. Kürekçi, yelkeni olmalı. Balık yemeli, nasıl tutulur bilmeli... Mavi Vatan'da kadın yüzer, yelken yapar, kürek çeker, sualtında fotoğraf çeker, hatta kutuplara gider, balık yedirir çocuklarına... Çünkü, Mavi Vatan sözde olmaz. Kültürde ise olur... Okullarımızı açın! Deniz Lisesi açılın! Kuleli Askerî Lisesi açılın! Deniz Harp Okulu açılın! Askerî Tıbbiye açılın! Mavi Vatan ülküsü müfredata girsin..."

Çamlımanı Akademi'nin hemen her akşam Zoom ve Youtube üzerinden yaptığı ve birbirinden değerli konukların, birbirinden ilginç konuları işlediği sunumlara sık sık ben de katılıyorum. Tarih, kültür, sanat, edebiyat, etnik âdetler, sağlık gibi geniş bir yelpazeye yayılan konular ele alındıktan sonra, her oturum çok beğendiğim yukarıdaki anlamlı manifestoyla kapanıyor. Bu sözler Çamlımanı Akademi'nin hedeflerinin güzel bir özeti aslında.

Derneğin kökeni 1973'te Deniz Lisesi'ne girerek 1980'de Deniz Harp Okulu'ndan mezun olan subayların oluşturduğu Çamlımanı Sınıf Birliği'ne dayanıyor ve birliktelik yıllarca sürüyor. Pandemiyle kopan buluşmalar, internet ortamında görsel buluşmaları, kendi aralarında gerçekleştirilen sunumları doğuruyor. Paylaştıkları bilgiler o kadar faydalı konuları içeriyor ki akademi mantığı içerisinde yapılmasına ve topluma ulaştırılmasına karar veriliyor. Böylelikle bir Youtube kanalı ve bir web sitesi oluşturuluyor. Faaliyetlerin tüzel bir kişilik kazanması amacıyla da dernek olma kararı alınıyor. Kurucular kuruluna yedi sınıf arkadaşının dışından -ama daima içlerinde olan- Avukat Bahadır Gürer de katılıyor. Faaliyetler Mart 2021'den itibaren Çamlımanı Akademi Derneği olarak sürdürülüyor. Kurucu üyeler; Barbaros Hayrettin Uzuner, Ünal Gül, Ali Rıza İşipek, Osman Fevzi Güneş, Safa Uçar, Vural Çavuşoğlu, Ferhan Arman ve Bahadır Gürer.

Dernek başkanı Doktor Barbaros Hayrettin Uzuner, amaçlarını ve isimlerinin kaynağını şöyle özetliyor: "Dernek

Üzerinde Türk bayrağı bulunan her türlü yüzer unsur Mavi Vatan'ın bir parçasıdır.

olarak amacımız, denizci Türk toplumu oluşturmak için yapılacak her türlü kültürel, bilimsel, sanatsal faaliyetlerde bulunmak ve bu konuda çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlara destek vermek şeklinde belirlendi. Çamlımanı, Heybeliada'nın güneyindeki küçük bir koydur. Lise hayatı boyunca Deniz Lisesi'nde okuyan öğrencilerin temel manzarasını oluşturmuş, geleceğe yönelik her türlü hayallerini kurduğu, denizle tanıştığı, spor yaptığı, yüzdüğü, kısaca denizci olmaya başladığı ilk yer olmuştur. İşte bu ortak nokta Sınıf Birliği'nin isminin oluşmasına temel teşkil etmiştir."

Barbaros Bey, hâlen yürüttükleri diğer faaliyetlerini ise şöyle aktarıyor: "Dernek, bu yıl icra edilmekte olan Kıbrıs'ın fethinin 450'nci yıl kutlamaları için bir platform oluşturmuş ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarını organize etmiştir. Bu faaliyetler yılsonuna kadar sürdürülecek.. Mavi Vatan Belgesi için de ilgili bakanlıklara müracaat edildi, cevap bekliyoruz. Denizcilikle ilgili çeşitli müzencilik faaliyetlerinin gerçekleşmesi için de öncülük ediyoruz. Ayrıca, çeşitli yerken, kürek ve deniz izciliği faaliyetlerini organize etmeyi amaçlıyoruz.

Mavi Vatan kavramı bizim eğitim yuvamız olan Deniz Lisesi ve Deniz Harp Okulu'nun temel öğretileridir. Her deniz subayının amacı, Mavi Vatan'ın ne olduğunu anlamaktan ziyade 'topluma bunu anlatmak için elimdeki argümanlar nedir ve nasıl kullanırım' sorusunun cevabını bulmaktır. Toplumda Mavi Vatan dış sınırları 'Münhasır Ekonomik Bölge' olan bir alan olarak algılanmaktadır. Ancak biz denizciler için gerçek bu kadarla kalmaz. Üzerinde Türk bayrağı bulunan her türlü yüzer unsur Mavi Vatan'ın bir parçasıdır. Bunu tüm denizlere yayılmış mavi mavi boncuklar (hatta nazar boncukları) olarak düşünebiliriz. İşte her bir boncuk Mavi Vatan'ın bir parçasıdır. Dünya sularında ne kadar çok yüzer platformumuz varsa, orası Mavi Vatan'dır. Eğer kullanabilirsek tüm dünya denizleri bizim Mavi Vatanımızdır. Mavi Vatan'a gönül verilmişse öncelikle siyasilere denizciliğin önemi anlatılabilir. Büyük gücü elinde bulunduran hükümet buna inanırsa her şey kolaylaşır. Osmanlı Devleti'nin sonlarında Donanma Cemiyeti kurarak çok büyük yardımlar toplayan bir toplumu inandırabilirsek, tekrar denizcilik sevgisini insanlarımıza aşılayabilir ve Mavi Vatan'ı yaşayabiliriz."

www.camlimaniakademi.com

KIBRIS TÜRK DENİZCİLİK PLATFORMU

Uzak Yol Kaptanı, Girne Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Öğretim Görevlisi, Girne Üniversitesi Denizcilik Merkezi (GÜDENMER) Başkanı ve platformun başkanı Enver

Yetkili, Boğaziçi Deniz Kültürü ile kardeş platform olan bu pek yeni grubun amaçlarını şöyle özetliyor: "Deniz ve denizcilik Kıbrıs Türk Toplumunun en az bildiği ve en az tartıştığı bir konudur.

Kıbrıs Türk Toplumunun; Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmesi, Deniz Yetki Alanları, Mavi Vatan, deniz kirliliğinin önlenmesi, deniz kaynaklarının korunması gibi kavram ve konuları tartışması ve bilgisini, bilincini geliştirmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, Kıbrıs Türk Toplumunun deniz kültürünü geliştirmek, deniz çevresini benimseyip korumak, deniz sporlarını sevdirmek ve Kıbrıs Türk Denizcilik faaliyetlerini yaygınlaştırarak geliştirmek hedefindeyiz. Bu çerçevede, okullarımıza deniz kulüpleri kurulmasını sağlayarak, deniz ve denizcilik konularını okul çağından itibaren benimsetmeye çalışılacaktır. Basın ve video konferans yoluyla Kıbrıs Türk Toplumuna ulaşarak deniz ve denizcilik konularında bilgi, kültür ve bilincinin geliştirilmesine çalışılacaktır. Kurucu Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş Mayıs 1998'de yapılan Denizcilik Şurası'nda 'Özgürlük Kıbrıs Türkü'ne denizden gelmiştir. Kıbrıs Türk Halkı bunu bilir ve denizi çok sever. Denizden gelen özgürlükle, çok şükür, kurtuluş mücadelemizi tamamladık, devletimizi kurduk. Şimdi de ekonomik ve sosyal kalkınmamızı hızlandırmak için yine denize dönmeliyiz.' demiştir. Evet, Kıbrıs Türkü olarak önemini kavrayarak yüzümüzü denize dönmemizin zamanıdır."

Bu amaçlar doğrultusunda çalışmalara başlayan derneğin yapılacaklar listesinde; amatör denizciliği benimsetmek amacıyla treylerle taşınabilen küçük teknelerin park edebileceği alanların düzenlenmesi, ayrıca bu teknelerin denize indirilebilmesi için uygun rampaların yapılması için bakanlıklarla görüşmeler gerçekleştirmek, yüzme, kano, yat yarışlarının düzenlenmesi için Kıbrıs Türk Yelken, Motor, Kürek Federasyonu'nu teşvik etmek ve 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, Deniz Yetki Alanları, Mavi Vatan, Denizde Arama-Kurtarma ve deniz çevresiyle ekolojisinin korunması konularında, internet seminerleriyle halkı bilinçlendirmek de var.

Enver Bey; 21'inci yüzyılın tüm dünyada Denizler Yüzyılı olarak algılandığının altını çiziyor. Karalardan sonra denizlerin paylaşılmasıyla geliştirilen yeni yaklaşımlarla denizcilik faaliyetlerinin deniz ekolojisini koruyarak gelişmesinin sağlanmasına çalışılıyor. Türkiye'nin Mavi Vatan olarak adlandırdığı deniz alanlarını tanımlama ve denizcileşme doktrini, Avrupa Birliği tarafından Mavi Ekonomi (Blue Economy) olarak adlandırılıyor. Denizci ülkeler, Deniz Alanları Planlaması (DAP) doktrini aracılığıyla deniz taşımacılığı, limancılık, deniz turizmi faaliyetleri ve Deniz Yetki Alanları faaliyetlerini (hidrokarbon, rüzgâr enerjisi ve akıntılar yoluyla enerji temin etme) daha iyi koordine etmeye çalışıyorlar. Ünlü bir düşünürün dediği gibi "Denizlere hâkim olan, her şeye hâkim olur." Bu nedenle Doğu Akdeniz'deki Deniz Yetki Alanları paylaşımı Türklük dünyası için hayati önem taşıyor.

Bizleri bilgilendiren Levent, Barbaros ve Enver Bey'e teşekkürlerimi iletir, üç platformun da denizlerinin kolayına, pruvasının neta, çalışmalarının verimli olmasını dilerim.